

Bangmakerij...

soms precies wat we nodig hebben!

Nee, we gaan het nu niet hebben over de vele negatieve nieuwsberichten in de media met betrekking tot plaagdieren. Daar staan de kranten de laatste tijd vol mee. We gaan het hebben over échte bangmakerij, namelijk het inzetten van angstkreetapparatuur om overlast van vogels te voorkomen, of om overlast van vogels effectief aan te pakken. Er bestaat nogal wat onduidelijkheid over de inzetbaarheid en het effect van angstkreetapparatuur. In dit artikel zullen we trachten u hier duidelijkheid over te verschaffen.

Tekst: Erik van Gestel, KAD

Wat is het eigenlijk?

Veel mensen denken dat angstkreetapparatuur de kreet van een roofvogel afspeelt en daarmee andere vogels verjaagt. Dit is echter niet het geval. De angstkreetapparatuur speelt de angstkreet van de te verjagen soort af. Andere vogels van deze soort horen deze kreet en krijgen daardoor het idee dat de locatie niet veilig is. Er is immers voor hun gevoel een soortgenoot in gevaar. Bij de keuze van de angstkreetapparatuur is het daarom van groot belang om de angstkreet van de te verjagen vogelsoort te gebruiken.

Werkt angstkreetapparatuur op alle vogelsoorten?

Nee, angstkreetapparatuur werkt niet op alle vogelsoorten. Deze apparatuur heeft het meeste effect op vogels die in sociaal verband in groepen leven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan meeuwen, kauwen, roeken, spreeuwen.

Angstkreetapparatuur heeft het meeste effect op vogels die in groepen leven, zoals meeuwen, kauwen, roeken, spreeuwen, duiven en ganzen.

wen, duiven en ganzen. Vogels communiceren op veel verschillende manieren met elkaar, bijvoorbeeld om partners te lokken of om hun territorium af te bakenen. Ook gebruiken ze speciale geluiden of kreten om elkaar te waarschuwen voor gevaarlijke situaties, de zogenaamde angstkreten. Vogels die in groepen leven hebben er individueel groot belang bij dat ze vroegtijdig gewaarschuwd worden op het moment dat er gevaar dreigt. Het ene dier kan de andere dieren waarschuwen. Een solitair levende vogel heeft veel minder belang bij een angstkreet; er is immers waarschijnlijk toch geen soortgenoot in de directe omgeving aanwezig. Bij deze soorten is dit waarschuwingssysteem veel minder effectief en minder tot helemaal niet ontwikkeld.

Kan en mag ik de apparatuur altijd en overal inzetten?

De inzet van de apparatuur is van meerdere factoren afhankelijk. Een heel belangrijke factor is uiteraard de beschermde status van diverse vogelsoorten. De bescherming van vogels is in Nederland geborgd in de Wet natuurbescherming en de diverse faunabeheerplannen (FBP) van de provincies. Zo wordt de roek beschermd door de Wet natuurbescherming, wat inhoudt dat je het dier niet mag vangen of doden en zijn nestlocaties niet mag verstoren. De uitvoering van de Wet natuurbescherming is overgedragen aan de provincies. Elke provincie heeft een faunabeheerplan opgesteld. Een provincie kan per soort een besluit nemen om dieren vrij te stellen van verboden uit de Wet natuurbescherming. Daarnaast kan een provincie ontheffingen verlenen voor specifieke problemen met beschermde diersoorten. Om te controleren of je angstkreetapparatuur mag inzetten, kun je dus het best het faunabeheerplan van de betreffende provincie raadplegen.

Naast soortenbescherming bestaat er ook gebiedsbescherming. In Nederland zijn gebieden aangewezen waarbinnen het leefgebied van bepaalde soorten is be-

schermd. Dit worden Natura 2000-gebieden genoemd. In deze gebieden mag je bepaalde soorten niet verstoren. Er zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden in Nederland.

Is angstkreetapparatuur een wondermiddel?

Angstkreetapparatuur kan heel erg effectief werken, maar de effectiviteit wordt door meerdere factoren bepaald. Elke situatie is immers anders en elke soort reageert anders. Op het moment dat een locatie zeer aantrekkelijk is voor een bepaalde vogel, bijvoorbeeld een zeer geschikte nestlocatie of een groot voedselaanbod, dan is het risico aanwezig dat vogels zich weinig aantrekken van de angstkreten. Ook het volume van de angstkreet kan van invloed zijn. Is het volume onnatuurlijk hoog of juist veel te laag, dan zal de vogel eerder geneigd zijn om zich er weinig van aan te trekken.

Wat voor soorten angstkreetapparatuur zijn er beschikbaar?

Angstkreetapparatuur is er in diverse soorten en maten en wordt door meerdere fabrikanten aangeboden. Grofweg zijn er twee typen apparatuur, namelijk de handheld apparatuur en de vaste installatie. De handheld apparatuur kan erg effectief zijn bij de inzet tegen bijvoorbeeld spreeuwenzwermen of grote groepen kauwen die zeer lokaal voor veel overlast kunnen zorgen, met name in het najaar en in de winter. De effectiviteit van deze apparatuur in dergelijke gevallen is erg gebonden aan het tijdstip van de inzet. Globaal kan gezegd worden dat je vanaf een half uur voor zonsondergang tot een uur na zonsondergang aanwezig moet zijn op de locatie. Het grote voordeel van handheld apparatuur is dat deze zeer gericht ingezet kan worden en dat de bediener het exacte moment van afspelen kan bepalen. Een mogelijk nadeel kan zijn dat deze werkzaamheden vaak niet binnen de reguliere werktijden vallen.

Bij vaste installaties wordt min of meer de-

Handheld apparatuur kan effectief zijn bij de inzet tegen groepen kauwen die zeer lokaal voor veel overlast kunnen zorgen.

zelfde apparatuur geplaatst bij een gebouw of een locatie als een vliegveld of boomgaard. De angstkreten worden door een computer in een onregelmatige frequentie afgespeeld. Het nadeel van een dergelijke vaste installatie kan zijn dat vogels er vrij snel aan kunnen wennen op het moment dat deze vaste installatie niet regelmatig wordt verplaatst en wanneer niet af en toe van angstkreet wordt gewisseld. Dit laatste kan bijvoorbeeld door, bij de verjaging van een bepaalde meeuwensoort, ook regelmatig de angstkreet van een andere meeuwensoort af te spelen. Een ander nadeel van een vaste installatie is dat de apparatuur vaak ook angstkreten afspeelt op het moment dat er geen vogels aanwezig zijn.

Zijn er ook ontwikkelingen?

Jazeker, die zijn er. De meest recente ontwikkeling betreft de herkenning van vogelsoorten door de angstkreetapparatuur. Met een microfoon worden de vogelgeluiden uit de omgeving opgevangen en worden de aanwezige vogelsoorten geïdentificeerd. De angstkreetapparatuur speelt alleen de kreet af op het moment dat de betreffende vogelsoort in de omgeving wordt waargenomen. Dit verhoogt het effect van de apparatuur en zorgt ervoor dat gewenning minder snel zal optreden.

Vaste installaties zijn geschikt om aan gebouwen te bevestigen of om vogels bij landbouwgewassen weg te houden. Op deze foto ziet u een installatie die de aanwezige vogelsoorten identificeert en daarna de betreffende angstkreet afspeelt. Foto: WildDetect Denemarken

